

Reactie op ‘Gedachten bij terugmeldingen van Nederlandse roofvogels op de Evenaar’

Henk der Jeugd

In De Takkeling 20 (nummer 2, 2012) verscheen een bijdrage van Klaas van Dijk met bovenstaande titel. Het artikel is gebaseerd op informatie uit de soortkaarten zoals die voor iedereen zichtbaar zijn op www.griel.nl, de online applicatie om ring- en terugmeldgegevens door te geven van Vogeltrekstation. Verder is volgens de auteur gebruik gemaakt van ‘basisgegevens uit de databank van rond de jaarwisseling’. Het artikel is gewijd aan 31 publieke terugmeldingen van in Nederland geringde roofvogels waarvan zeven abusievelijk de vindcoördinaten (0,0) hebben meegekregen en derhalve op de kaarten precies op het snijpunt van de evenaar en de Greenwichlijn liggen. Dit wordt veroorzaakt door een onbekende fout die zelden optreedt in Google Maps, de kaarten waarvan Griel gebruik maakt bij het vaststellen van de vindlocatie. De coördinaten zijn inmiddels hersteld. Bij de overige 24 soorten die worden besproken, is de vogelsoort zoals opgegeven door de melder geen gangbare Nederlandse soort.

De auteur trekt in zijn artikel helaas een aantal foutieve conclusies. Dit wordt deels veroorzaakt door het feit dat de auteur gebruik maakt van onrechtmatig verkregen gegevens. Het betreft geen ‘basisgegevens’ maar een selectie van data die door een derde rond de jaarwisseling zijn ‘gehackt’ en aan auteur zijn verstrekt. Deze persoon en de auteur zijn er door Vogeltrekstation op gewezen dat de gegevens onrechtmatig zijn verkregen en niet gebruikt mogen worden.

De volgende beweringen van auteur zijn fout:

1. *Er is geen controlemechanisme voor meldingen van niet-geregistreerde waarnemers.* Deze gegevens worden wel gecontroleerd en melders die fouten hebben gemaakt, worden hierop gewezen. Kort na de ingebruikname van Griel was dit nog niet mogelijk, maar ook de oudere meldingen worden nu met terugwerkende kracht gecontroleerd.
2. *Naam- en adresgegevens van niet-geregistreerde waarnemers worden niet bij de melding opgeslagen.* Deze worden wel opgeslagen maar waren niet zichtbaar in de onrechtmatig door auteur verkregen gegevens. Navraag is dus altijd mogelijk tenzij de melder verkiest anoniem te blijven. Dit komt zeer zelden voor maar wordt bewust toegestaan om geen gegevens verloren te laten gaan van melders die om wat voor redenen dan ook geen naam en adresgegevens willen achterlaten.
3. *De werkelijke vindplaats is niet bekend wanneer de coördinaten (0,0) zijn en de melder ‘nabij picknickplaats’ heeft ingevoerd.*

In werkelijkheid wordt tevens de door Google bepaalde vindplaats opgeslagen. Deze waren echter niet zichtbaar in het door auteur gebruikte gegevensbestand. Aan de hand van de door Google bepaalde vindplaats zijn de correcte coördinaten inmiddels ingevuld.

4. *Er worden niet-geverifieerde waarnemingen van zeer zeldzame soorten opgeslagen.* Publieke melders maken veelvuldig fouten met de soortdeterminatie, aangezien het over het algemeen geen vogelkenners zijn. De werkelijke soort is echter altijd bekend omdat deze bij het ringgegeven is opgeslagen. De meldsoort wordt bij analyses en overzichten niet gebruikt, en rapportage aan het CDNA is onnodig. Dat gemelde soortnamen getoond worden in de kaartmodule kan en zal worden aangepast.
5. *Melders van foutiefingevoerde knobbelwaanringen krijgen nooit een terugmelding.* Dit is onjuist want deze fouten worden hersteld, hetzij door personeel van het Vogeltrekstation of, na contact, door de melder zelf. Auteur verzuimt ook te vermelden dat dezelfde vogel regelmatig nogmaals wordt gemeld, deze keer op de juiste manier, omdat de melder zijn of haar fout zelf al inzag.

Epiloog

Dat Klaas van Dijk willens en wetens gebruik maakt van illegaal verkregen gegevens voor een publicatie in *De Takkeling* is een kwalijke zaak. Dat hij op basis daarvan bovendien foutieve conclusies trekt, is betreuenswaardig. Hoewel hiermee een strafbaar feit is gepleegd, zal Vogeltrekstation niet overgaan tot rechtsvervolging. Wel is Van Dijk gevraagd aan te tonen dat hij de gegevens rechtmatig heeft verkregen.

In andere gevallen zou vóór publicatie van een dergelijk tendentieuze artikel 'hoor en wederhoor' worden toegepast. Dat is in dit geval achterwege gebleven omdat auteur de redactie heeft laten weten dat contact met het Vogeltrekstation over deze zaak niet nodig was aangezien 'ze niet reageren'. De werkelijkheid is echter anders. Klaas van Dijk is door het Vogeltrekstation, door de directie van het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO) en door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) in de periode november 2011 t/m februari 2012 regelmatig uitgenodigd om over zijn klachten te komen praten, waarbij steeds nieuwe datumvoorstellen zijn gedaan. Toegezegde afspraken zijn eenzijdig afgezegd door Van Dijk en op een aantal uitnodigingen heeft hij in het geheel niet gereageerd. Vanwege deze zinloze gang van zaken is het contact met Van Dijk daarna door de directie van het NIOO beëindigd.

Vogeltrekstation betreurt de gang van zaken. Griel is geen perfect invoerprogramma, maar biedt wel een groot aantal mogelijkheden voor gebruikers die zij hiervoor moesten ontberen. Bovendien wordt het programma regelmatig aangepast op basis van door gebruikers gerapporteerde fouten en wensen.

Adres: Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB Wageningen, info@vogeltrekstation.nl